

Uzasadnienie

Potrzeba i cel wydania ustawy

Celem niniejszego projektu rządowego (dalej „projekt”), ujętego w wykazie prac Rady Ministrów pod nr UC27, jest przede wszystkim zapewnienie pełnej zgodności przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r o odnawialnych źródłach energii (dalej „ustawa OZE”) Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, z przepisami pomocowymi, do czego strona polska zobowiązała się wobec Komisji Europejskiej w procedurze notyfikacyjnej w sprawie SA.43697 (2015/N) – Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników.

Nie mniej ważna potrzeba wprowadzenia niezbędnych zmian wynika z konieczności dostosowania przepisów ustawy OZE do zmieniających się uwarunkowań rynkowych i gospodarczych, w tym wpisujących się w Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju (dalej „SOR”).

Przedstawione zmiany w pełni dostosowują przepisy ustawy OZE do wymogów określonych w Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020 (dalej: Wytyczne) Dz. Urz. UE seria C, Nr 200 z 28.06.2014, s.1, które dopuszczają, jako zgodne z zasadami wspólnego rynku, instrumenty rynkowe, takie jak aukcje czy procedury przetargowe zgodne z zasadami konkurencji otwarte dla wszystkich producentów wytwarzających energię elektryczną z OZE, konkurujących ze sobą na równych warunkach, które powinny zasadniczo zapewnić ograniczenie dotacji do minimum.

Również w świetle postanowień art. 42 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Tekst mający znaczenie dla EOG), Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2014 r. (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1) (GBER) pomoc przyznaje się w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji i opartej na jasnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriach, która jest otwarta dla wszystkich wytwórców produkujących energię elektryczną ze źródeł odnawialnych w sposób niedyskryminacyjny.

Ponadto przyjęcie przepisów projektu umożliwi usunięcie wątpliwości interpretacyjnych prawnych i redakcyjnych w różnych obszarach ustawy OZE. Zamierzeniem przedmiotowego

projektu jest między innymi:

- 1) Doprecyzowanie:
 - a) niektórych definicji ustawy OZE,
 - b) elementów zbiorczego raportu rocznego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezesa URE”)
- 2) Kontynuację niezbędnych zmian systemowych umożliwiających utworzenie na zasadach rynkowych lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie,
- 3) Dokonanie zmian usprawniających działanie systemu aukcyjnego w odniesieniu między innymi do podziału na tzw. koszyki,
- 4) Likwidacja zbędnych elementów zawartych w oświadczeniach składanych przez wytwórców energii w instalacjach OZE,
- 5) Zaproponowanie systemowych zmian wsparcia OZE polegających na wprowadzeniu, obok systemu aukcyjnego, przyjaznego dla odbiorców końcowych energii systemu Feed-in-tariff (FIT) fit-in premium (FIP) dla wytwórców energii ze źródeł odnawialnych dedykowanego dla mikro i małych instalacji OZE wykorzystujących stabilne i przewidywalne źródła energii (hydroenergia, biogaz, biogaz rolniczy) o mocy zainstalowanej mniejszej niż 500 kW - FIT oraz o mocy nie mniejszej niż 500 kW i mniejszej niż 1 MW – FIP.

W zakresie zmian wprowadzanych w art. 2 zakłada się, iż do umów dopuszczających lokalizację elektrowni wiatrowej, które nie będą spełniały przesłanek z art. 659 albo przesłanek z art. 693 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, stosuje się odpowiednio art. 675 oraz art. 677 tej ustawy. Zgodnie z ust. 2 art. 7c inwestor, który prowadził eksploatację elektrowni wiatrowej będzie zobowiązany do zwrotu przedmiotu umowy w stanie nie pogorszonym, co jest istotnym novum w obowiązującym stanie prawnym zakładającym ochronę obszarów rolniczych przed pozostawieniem wyeksploatowanych i nieefektywnych elektrowni wiatrowych, których koszt usunięcia przerzucony zostałyby w przypadku braku tej regulacji na właściciela nieruchomości na której posadowiona jest obecnie elektrownia wiatrowa.

Poprzez uchylenie ust. 2 w art. 13 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych dokonuje się przewrócenia stanu, w którym pozwolenia na budowę zachowują ważność na zasadach określonych w przepisach ustawy – Prawo budowlane.

W zakresie zmian wprowadzanych w art. 3, wejście w życie zmiany dotyczącej art. 3 pkt 3 ustawy - Prawo budowlane, zawierającej definicję budowli oraz dotyczącej załącznika do tej ustawy, automatycznie spowoduje zmianę w zakresie przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Fakt ten będzie miał wpływ na wysokość opodatkowania podatkiem od nieruchomości elektrowni wiatrowych, gdyż podatek ten będzie pobierany wyłącznie od ich części budowlanych. Zmiany w opodatkowaniu elektrowni wiatrowych nastąpią od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustawa wejdzie w życie – zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Ponadto w art. 3 zaproponowano wzmocnienie nadzoru powiatowego inspektora nadzoru budowlanego nad użytkowaniem elektrowni wiatrowych pod kątem zgodności z wymaganiami ochrony środowiska, zwłaszcza spełnianiem dopuszczalnego poziomu emitowanego hałasu, a także należyтым stanem technicznym tych elektrowni.

W art. 1, w szczególności:

W pkt 1 rozszerzono zakres definicji biomasy o toryfikat. Przy czym dodano definicję toryfikatu jako produktu termicznego procesu przekształcenia stałych substancji pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzących z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej i leśnej oraz przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także części pozostałych odpadów, które ulegają biodegradacji, oraz ziaren zbóż niespełniających wymagań jakościowych dla zbóż w zakupie interwencyjnym określonych w art. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1272/2009 z dnia 11 grudnia 2009 r. ustanawiającego wspólne szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do zakupu i sprzedaży produktów rolnych w ramach interwencji publicznej (Dz. Urz. UE L 349 z 29.12.2009, str. 1, z późn. zm.) i ziaren zbóż, które nie podlegają zakupowi interwencyjnemu. Proces toryfikacji polega na termicznym przetworzeniu wymienionych surowców do postaci paliwa stałego i przebiega w zakresie temperatur 180 - 320°C w atmosferze beztlenowej i przy ciśnieniu bliskim atmosferycznemu bez użycia katalizatorów oraz substancji obcych.

Zmieniono również treść definicji dedykowanej instalacji spalania biomasy w ten sposób, który likwiduje wątpliwości w zakresie dopuszczalności stosowania w tej instalacji paliwa pomocniczego.

Ponadto doprecyzowano definicję hybrydowej instalacji odnawialnego źródła energii poprzez dodanie między innymi do definicji dodatkowej funkcjonalności pozwalającej na spłaszczenie krzywej produkcji w drodze współpracy co najmniej dwóch źródeł o różnej charakterystyce produkcji energii elektrycznej oraz zapewnienie lokalnej stabilności dostaw energii. Instalacja taka będzie spełniała swoją funkcję jedynie w przypadku gdy stosunek mocy zainstalowanej w instalacjach będzie zachowywał proporcję pozwalającą na równoważenie pracy instalacji podstawowej przez instalację współpracującą w stosunku 20 do 80 %. Brak wymogu zachowania minimalnej proporcji rodziłoby ryzyko podejmowania działań pozornych polegających na instalowaniu marginalnych mocy, które w efekcie nie pozwalałyby na pełnienie funkcji stabilizacyjnej, a dokonywane byłyby w celu uzyskania statusu instalacji hybrydowej. Dodatkowo doprecyzowany został aspekt spójności obszarowej i funkcjonalnej hybrydowej instalacji.

Dostosowano również definicję mikro i małej instalacji w zakresie mocy zainstalowanej tych źródeł, zwiększając, np. moc zainstalowaną elektryczną mikroinstalacji do mocy nie większej niż 50 kW z dotychczasowych 40 kW.

Analogicznie mała instalacja w myśl projektu ma się charakteryzować mocą zainstalowaną elektryczną w przedziale mocy większej niż 50 kW i mniejszej niż 500 kW z dotychczasowej mocy większej niż 40 kW i nie większej niż 200 kW.

Zmiany proponowane w pkt 1 lit f i h umożliwiają lepsze dostosowanie używanych urządzeń do profilu zapotrzebowania odbiorców. Ponadto, zmiana ta wpisuje się w regulacje przewidziane w projekcie Dyrektywy RED II zaproponowanej przez Komisję Europejską¹.

Z kolei zwiększenie maksymalnej elektrycznej mocy zainstalowanej w małej instalacji do mniejszej niż 500 kW stoi w zgodności z przepisami zawartymi w rozporządzeniu GBER.

Wprowadzono również nową definicję modernizacji na potrzeby systemu aukcyjnego. Zgodnie z jej treścią modernizacja to realizacja inwestycji w zakresie istniejącej instalacji odnawialnego źródła energii, rozumianej jako wykonanie robót polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego lub zmiana parametrów użytkowych lub technicznych tej instalacji, do której zastosowanie mają przepisy o pomocy inwestycyjnej, o której mowa w nowo zaproponowanej zmianie brzmienia art. 39 ust. 1 ustawy.

¹ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

W pkt 2 wprowadzono modyfikację brzmienia art. 17 ustawy w zakresie modyfikacji zawartości zbiorczego raportu rocznego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezesa URE”). Dostosowanie jest konieczne z racji na fakt dokonania wcześniejszych zmian brzmienia art. 5 i wykreślenia art. 6 ustawy o odnawialnych źródłach energii, wprowadzonych z dniem 1 lipca 2016 r.

W pkt 3 zaproponowano uchylenie art. 38b ustawy, jako konsekwencji rezygnacji z definicji spółdzielni energetycznej, gdyż przepisy te systemowo mogą znaleźć zastosowanie dopiero w nowym pakiecie regulacji dotyczących rozwoju energetyki rozproszonej.

W pkt 4 przedstawiono nową regułę kumulacji pomocy publicznej. Zgodnie z przedstawioną propozycją wsparcie wypłacane wytwórcom, który uzyskują prawo do płatności, o których mowa w art. 92 ust. 1 i 92 ust. 5 ustawy OZE, w zakresie, w jakim stanowi różnicę pomiędzy ceną zaoferowaną w aukcji a średnią ceną energii elektrycznej, stanowi tzw. pomoc operacyjną na energię elektryczną ze źródeł odnawialnych. Musi zatem spełniać warunki określone w sekcji 3.3.2.1 Wytycznych.

Jednym z warunków dopuszczalności ww. pomocy jest wymóg, aby pomoc operacyjna została pomniejszona o wszelką uprzednio otrzymaną pomoc inwestycyjną (por. pkt 129 Wytycznych). Warunek ten stanowi tzw. regułę kumulacji, której celem jest zapewnienie, że pomoc (lub innego rodzaju wsparcie) na jedno przedsięwzięcie, udzielana z różnych źródeł, ma charakter proporcjonalny, tj. że jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przeprowadzenia tego przedsięwzięcia. Przez pomoc inwestycyjną należy rozumieć pomoc udzielaną na pokrycie z góry określonych nakładów inwestycyjnych projektu.

Celem systemów wsparcia operacyjnego OZE jest stworzenie impulsów dla rozwoju technologii wytwarzania, które bez pomocy nie rozwinęłyby się. Standardowo państwa członkowskie wprowadzają mechanizmy, w ramach których wytwórcom przysługuje prawo do uzyskiwania wsparcia przez z góry określony czas (np. 15 lat, jak ma to miejsce w Polsce w odniesieniu do systemu opartego na świadectwach pochodzenia dla energii elektrycznej z OZE). Wsparcie operacyjne ma doprowadzić do tego, że realizowany projekt będzie rentowny, tj. że zapewni satysfakcjonującą stopę zwrotu. Dopuszczalne limity pomocy publicznej powinny być zatem określone na poziomie jednostkowego projektu, a nie

beneficjenta pomocy (który może realizować więcej niż jeden projekt i korzystać ze wsparcia publicznego w odniesieniu do tych projektów).

Biorąc powyższe pod uwagę, w zakresie kumulacji pomocy inwestycyjnej z pomocą operacyjną obowiązuje zasada, że pomoc operacyjna ma zostać pomniejszona o otrzymaną uprzednio pomoc inwestycyjną (tak jak wskazuje pkt 129 Wytycznych). Takie rozwiązanie wynika z tego, że pomoc operacyjna udzielana jest po oddaniu projektu do użytku (wsparcie pozostaje w bezpośrednim związku z wytwarzaniem energii elektrycznej), a zatem chronologicznie udzielana jest później niż pomoc inwestycyjna (z perspektywy administrowania środkami pomocowymi zwykle łatwiej jest obniżyć poziom wypłacanej w przyszłości pomocy niż dochodzić zwrotu pomocy już przekazanej beneficjentowi). Dodatkowo, w związku z tym, że systemy wsparcia operacyjnego są co do zasady projektowane w taki sposób, aby zapewnić satysfakcjonującą inwestora stopę zwrotu, należy uznać za zasadne, aby wszelkie dodatkowe przysporzenia ze środków publicznych pomniejszyły otrzymywaną pomoc operacyjną (pomoc inwestycyjna ułatwia w tej sytuacji finansowanie realizacji projektu, ale jej udzielenie nie skutkuje udzieleniem wsparcia w nadmiernej wysokości). Wreszcie, na co zwracała także uwagę Komisja Europejska w procedurze notyfikacyjnej dotyczącej polskiego systemu aukcyjnego wprowadzonego ustawą (procedura w sprawie SA.43697 (2015/N) – Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników), fakt uprzedniego otrzymania pomocy inwestycyjnej powinien pozostawać neutralny dla warunków konkurencyjnych organizowanych aukcji.

Ustanowione obecnie w art. 39 ustawy OZE reguły kumulacji nie zapewniają spełnienia ww. warunków, w związku z czym w toku postępowania notyfikacyjnego władze polskie zobowiązały się do ich zmiany. Należy także zwrócić uwagę, że obecnie obowiązujące reguły dotyczące kumulacji pomocy budzą wątpliwości interpretacyjne u inwestorów i w niektórych przypadkach przyczyniły się do ich rezygnacji z udziału w aukcjach zorganizowanych w grudniu 2016 r.

Reguła kumulacji pomocy, ustanowiona w aktualnie obowiązującym art. 39 ust. 1 ustawy OZE, stawia także inwestorów niekorzystających z pomocy inwestycyjnej w gorszej sytuacji w zestawieniu z wytwórcami, którzy otrzymali taką pomoc, ze względu na to, że maksymalny dopuszczalny poziom pomocy publicznej wyznaczony jest przez cenę referencyjną (tj. maksymalną cenę, jaką wytwórca może zaoferować w aukcji).

W celu zapewnienia rentowności instalacji, inwestorzy niekorzystający z pomocy inwestycyjnej muszą w ofercie zawrzeć możliwie najwyższą cenę, podczas gdy inwestorzy korzystający z pomocy inwestycyjnej mogą kwotę tej pomocy wkalkulować w swoją ofertę, odpowiednio pomniejszając cenę ofertową i tym samym zwiększając swoje szanse na wygranie aukcji. Jedynym rozwiązaniem tego problemu jest przyjęcie jako górnej granicy łącznej wartości pomocy parametru odnoszącego się do ceny ofertowej, a nie referencyjnej.

Nowa reguła kumulacji

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia, w art. 1 pkt 4 projektu dotyczącym zmiany art. 39 ustawy OZE proponuje się, aby pomoc publiczna na pokrycie nakładów inwestycyjnych (tj. pomoc inwestycyjna, o której mowa w pkt 129 Wytycznych) instalacji odnawialnego źródła energii pomniejszała cenę, wynikającą z oferty złożonej przez wytwórcę, który wygrał aukcję.

Ze względu na to, że pomoc inwestycyjna może być udzielana w różnych formach, jej wartość musi zostać wyrażona w kwocie pieniężnej, po przeliczeniu jej w sposób pozwalający na ustalenie kwoty, jaką otrzymałby beneficjent pomocy, gdyby została ona udzielona w formie dotacji, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.). Należy zatem obliczyć tzw. ekwiwalent dotacji brutto pomocy.

W projektowanym w art. 1 pkt 4 i 5 nowym brzmieniu art. 39 i art. 39a ustawy OZE przyjęto założenie, że w przypadku instalacji migrujących z systemu świadectw pochodzenia do systemu aukcyjnego oraz FIT i FIP ma miejsce kontynuacja wsparcia udzielanego w przeszłości. W dniu 2 sierpnia 2016 r. Komisja Europejska wydała decyzję w sprawie SA.37345 (2015/NN) – Polski system zielonych certyfikatów w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych, w której potwierdziła zgodność z rynkiem wewnętrznym (tj. dopuszczalność) wsparcia udzielanego w formie świadectw pochodzenia OZE. Wsparcie to zostało uznane m. in. za proporcjonalne, co daje podstawę do uznania, że nie ma potrzeby uwzględniania go w kontekście wsparcia udzielanego w przyszłości w ramach mechanizmu aukcyjnego (tj. pomniejszania wsparcia aukcyjnego o otrzymane wsparcie w formie świadectw).

Oświadczenie o otrzymanej pomocy inwestycyjnej oraz cenie ofertowej skorygowanej o tę pomoc, zgodnie z jedną z ww. metodologii (w zależności od tego, czy ofertę składa operator

instalacji istniejącej lub nowej) powinno stanowić element oferty składanej w aukcji. Wartość pomocy inwestycyjnej należy określić na dzień składania oświadczenia. W przypadku nowych instalacji dyskontowanie nie jest konieczne, ze względu na krótki okres pomiędzy uzyskaniem prawa do pomocy inwestycyjnej i operacyjnej. Dyskontowanie wartości pomocy inwestycyjnej będzie natomiast niezbędne dla instalacji istniejących.

Ze względu na to, że pomoc inwestycyjna może zostać udzielona już po złożeniu oferty w aukcji albo jej wartość może ulec zmianie (np. w związku z tym, że w wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego zmienia się wartość nakładów inwestycyjnych, stanowiących podstawę obliczenia pomocy inwestycyjnej), w art. 39 ust. 7 i analogicznie w art. 39a ust. 7 wprowadzono obowiązek powiadomienia o takiej okoliczności Prezesa URE. Należy przy tym przyjąć, że udzielenie nowej pomocy inwestycyjnej lub zmiana jej wartości może mieć miejsce wyłącznie w odniesieniu do instalacji nowych, stąd w zmienionym brzmieniu art. 39 ust. 7 ustawy uwzględnione zostało odniesienie do art. 79 ust. 3 pkt 9 ustawy w brzmieniu określonym projektem.

W przypadku, w którym pomoc inwestycyjna zostaje udzielona po oddaniu instalacji do użytku albo po oddaniu instalacji do użytku ulega zmianie wartość pomocy inwestycyjnej, wartość wsparcia operacyjnego również podlega korekcie. W art. 39 ust. 7 ustawy w brzmieniu nadanym projektem, wprowadzono rozwiązanie, pozwalające na taką korektę, przy czym znajduje ona zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do wsparcia wypłacanego w kolejnych okresach rozliczeniowych.

Wytwórca informuje sprzedawcę zobowiązanego oraz operatora rozliczeń energii odnawialnej o nowej pomocy inwestycyjnej lub zmianach wartości pomocy inwestycyjnej, konieczności dokonania korekty ceny, stanowiącej podstawę rozliczenia.

W przypadkach, w których w ustawie mowa jest o cenie wynikającej z oferty aukcyjnej jako podstawie dokonywania rozliczeń ze sprzedawcą zobowiązanym lub operatorem rozliczeń energii odnawialnej, przez tę cenę należy rozumieć cenę pomniejszoną o pomoc inwestycyjną, zgodnie z zaproponowanym brzmieniem art. 39 ustawy zmienianej w art. 1. Również cena pomniejszona o pomoc inwestycyjną podlega późniejszej waloryzacji, zgodnie ze zmienionym brzmieniem art. 92 ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1.

W pkt 5 zaproponowano analogiczne warunki kumulacji dla wytwórców wybranych rodzajów

odnawialnych źródeł energii w mechanizmach FIT i FIP. Odrębności systemowe uniemożliwiają zestawienie reguł FIT i FIP i systemu aukcyjnego w jednej jednostce redakcyjnej.

W pkt 6 dokonano korekty art. 40 w związku z wprowadzeniem systemu FIT. Ponadto wydłużono o dwa tygodnie termin na wyznaczenie sprzedawców zobowiązanych, które jednak nie wpłynie negatywnie na realizację obowiązków przez tych przedsiębiorców, natomiast wydatnie usprawnią procedowanie przez Prezesa URE.

Dodatkowo w tym punkcie uregulowano zapewnienie ciągłości świadczenia usług sprzedawcy zobowiązanego w sytuacji, w której sprzedawca zobowiązany przestaje pełnić swoją funkcję w trakcie roku, na który został wyznaczony.

W pkt 10 doprecyzowano regulację, która budziła wątpliwości interpretacyjne, a dotyczy sytuacji, w której nie przysługują świadectwa pochodzenia na skutek wystąpienia ujemnych cen giełdowych energii elektrycznych w transakcjach sesyjnych. W art. 46 ustawy doprecyzowano ust. 6, uchylając jednocześnie ust. 7 i 8 jako zbędne. W tej jednostce redakcyjnej opisano szczegółowo mechanizm określania ilości wytworzonej energii elektrycznej wytworzonej w godzinach dostawy, o których mowa w ust. 4 ustawy, dla których średnie wazone wolumenem transakcji sesyjnych giełdowych ceny energii elektrycznej z rynku, o którym mowa w ust. 3, były niższe niż 0 złotych za 1 MWh przez co najmniej sześć kolejnych godzin dostawy energii elektrycznej. Z kolei w instalacji odnawialnego źródła energii, która jest opomiarowana w sposób uniemożliwiający ustalenie ilości wytworzonej energii elektrycznej w przedziałach godzinowych wskazano, że dla określenia ilości wytworzonej energii elektrycznej przyjmuje się ilość energii elektrycznej, jaka mogłaby zostać wytworzona w tej instalacji w godzinach, o których mowa w ust. 4, przy założeniu, że instalacja ta pracowała w tym czasie z mocą zainstalowaną elektryczną.

Proponowane w pkt 11 dokonano zmiany w art. 47 ust. 7 ustawy OZE, umożliwiając uniknięcie niepożądanego zjawiska wzrostu cen świadectw pochodzenia biogazu rolniczego ponad wysokość jednostkowej opłaty zastępczej.

W pkt 14 zaproponowano nowe brzmienie delegacji do wydania rozporządzenia regulującego:

- 1) wymagania dotyczące pomiarów, rejestracji i sposobu obliczania ilości energii elektrycznej lub ciepła wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii wykorzystujących, w procesie wytwarzania energii, nośniki energii, o których mowa w art. 2 pkt 22, oraz inne paliwa,
- 2) minimalny udział łącznej masy biomasy spalanej w instalacjach spalania wielopaliwowego, dedykowanych instalacjach spalania wielopaliwowego, układach hybrydowych oraz dedykowanych instalacjach spalania biomasy,
- 3) miejsce dokonywania pomiarów ilości energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii na potrzeby realizacji obowiązku potwierdzania danych, o którym mowa w art. 45 ust. 5,
- 4) miejsce i sposób dokonywania pomiarów ilości energii elektrycznej na potrzeby ustalenia rzeczywistego rozliczenia obowiązku wytworzenia przez wytwórcę, który wygrał aukcję, energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, o której mowa w art. 72,
- 5) metodę proporcjonalną określania ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci, o której mowa w art. 92 ust. 12

– biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej oraz potrzebę ustalenia ilości wytwarzanej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacjach odnawialnego źródła energii.

W pkt 15 (dodane art. 70a-70g w ustawie OZE) zaproponowano mechanizm wsparcia dla małych wytwórców energii elektrycznej w mikroinstalacjach i małych instalacjach odnawialnych źródeł energii dla wybranych technologii, który zapewni lepsze dopasowanie do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań funkcjonowania rynku energii elektrycznej.

W tym celu dla potrzeb tych wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w małej instalacji lub w mikroinstalacji, wykorzystującej do wytworzenia energii elektrycznej wyłącznie:

- 1) biogaz rolniczy;
- 2) biogaz pozyskany ze składowisk odpadów;
- 3) biogaz pozyskany z oczyszczalni ścieków;
- 4) biogaz inny niż określony w pkt 1-3;
- 5) hydroenergię

- wprowadzono uproszczone rozwiązania systemowe, polegające na zakupie po gwarantowanej cenie niewykorzystanej energii elektrycznej. Zastosowanie tego mechanizmu wpłynie korzystnie na realizację celu osiągnięcia wykorzystania minimalnego udziału energii ze źródeł odnawialnych, a także osiągnięcie dodatkowych celów środowiskowych i gospodarczych, takich jak poprawa bilansu wodnego, minimalizacja kosztów zewnętrznych oraz zagospodarowanie odpadów.

Przedstawione rozwiązanie jest zgodne z Rozporządzeniem GBER, w myśl którego pomoc operacyjna na propagowanie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w instalacjach działających na małą skalę nie wymaga stosowania procedury przetargowej (art. 43 GBER).

Należy również stwierdzić, że w przypadku niewielkich wytwórców, przystąpienie do aukcji wiąże się ze zbyt dużym kosztem i ryzykiem oraz wymaga udziału w skomplikowanych procedurach, prognozowaniu produkcji energii w horyzoncie udziału w systemie, oraz odpowiedzialności za brak wypełnienia oferowanych w aukcji ilości energii elektrycznej. Co ważne, nie można również pomijać faktu, iż mniejsi wytwórcy, w przeciwieństwie do dużych inwestorów, nie są w stanie pokryć kosztów obsługi prawnej niezbędnej do skorzystania oraz skutecznego rozliczania zobowiązań zaciągniętych w ramach zadeklarowanej i wygranej ceny w systemie aukcyjnym.

Kolejną kwestią jest konieczność dostosowania tempa realizacji inwestycji do terminu ogłaszanych aukcji, co w przypadku małych wytwórców może stanowić istotną barierę. Ograniczenie to może wystąpić szczególnie w branży hydroenergetycznej oraz biogazowej, w przypadku których czas uzyskiwania niezbędnych pozwoleń administracyjnych jest bardzo trudny do przewidzenia.

Zaproponowane nowe przepisy dotyczące FIT i FIP przyczynią się do realizacji celów zawartych w SOR. W obszarze hydroenergetyki umożliwią realizację projektu strategicznego polegającego na "zwiększeniu wykorzystania i rozwoju hydroenergetyki poprzez eliminację barier administracyjnych w obszarze inwestycji w zakresie hydroenergetyki, rozwoju przemysłu wytwarzającego urządzenia na potrzeby energetyki wodnej oraz zagospodarowania lub odbudowy istniejących piętrzeń będących własnością Skarbu Państwa na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej".

W SOR zawarto również rekomendacje w odniesieniu do biogazowni, które, zwłaszcza w obszarach słabiej zurbanizowanych, mogą produkować zarówno ciepło, gaz, jak i energię elektryczną. Instalacje te wpisują się ponadto w strategiczny projekt sformułowany w SOR dotyczący energetyki rozproszonej, który ma na celu rozwój wytwarzania energii elektrycznej i ciepła przy wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków regulacyjnych pozwalających na rozwój lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie.

Proponowane mechanizmy przyczynią się także do realizacji innych dokumentów strategicznych, takich jak Polityka energetyczna Polski do 2030 roku, zarówno w odniesieniu do sformułowanego w niej celu, jakim jest wykorzystanie istniejących obiektów piętrzących na cele hydroenergetyczne, jak i w odniesieniu do celu, jakim jest rozwój biogazowni.

Wskazane w pkt 15 wsparcie dla małych i mikroinstalacji przyczyni się także do realizacji celów środowiskowych, społecznych i gospodarczych. Elektrownie wodne pełnią szereg korzystnych funkcji w środowisku przyrodniczym i gospodarce, a także w życiu społecznym i kulturalnym. Wśród nich wymienia się najczęściej zwiększanie retencji wody, funkcje przeciwpowodziowe, konserwację koryt rzek, odbudowę i utrzymywanie infrastruktury hydrotechnicznej, poprawę parametrów sieci energetycznej, magazynowanie energii, tworzenie miejsc pracy i wypoczynku, a także dbanie o zabytkowe obiekty hydrotechniczne, stanowiące część dziedzictwa kulturowego.

Z kolei przewidywany na podstawie wprowadzonych instrumentów wsparcia rozwój biogazowni stworzy realną podstawę do lepszego zagospodarowania odpadów pochodzenia organicznego w oczyszczalniach ścieków, na składowiskach odpadów oraz produktów ubocznych produkcji rolnej. Biogazownie przyczyniają się ponadto do poprawy środowiska naturalnego. Należy również podkreślić szczególne zalety biogazowni w kontekście jakości życia mieszkańców, dzięki dodatkowej redukcji odoru, pochodzącego m. in. ze składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków. Kolejną zaletą stosowania rozwiązań biogazowych jest fakt, iż odpady, które zostały przetworzone w biogazowniach stanowią doskonały nawóz lub środek poprawiający właściwości gleby bardzo dobrze przyswajalny przez rośliny.

W nowo dodanym art. 70d ustawy ustanowiono dla Rady Ministrów narzędzie do określenia w drodze rozporządzenia maksymalnej mocy zainstalowanej elektrycznej poszczególnych typów instalacji odnawialnego źródła energii, którzy mogą sprzedać niewykorzystaną energię do stałej ceny zakupu energii elektrycznej. Stała cena zakupu, zdefiniowana w art. 70e ustawy, wynosi 80% ceny referencyjnej dla danego typu instalacji i jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z poprzedniego roku kalendarzowego.

Wprowadza się dwie możliwości sprzedaży nadwyżek wyprodukowanej energii przez wytwórców, którzy zadeklarują chęć skorzystania z proponowanych rozwiązań i zakwalifikują się do systemu sprzedaży energii elektrycznej po stałej cenie: sprzedaż do sprzedawcy zobowiązanego albo sprzedaż do podmiotu innego niż sprzedawca zobowiązany wraz z prawem wytwórcy do pokrycia ujemnego salda. Sprzedaż energii przez wytwórcę na rynku w dowolnej formie może oznaczać sprzedaż do innej spółki obrotu niż sprzedawca zobowiązany, sprzedaż do odbiorcy końcowego lub sprzedaż energii do klastra energii. Taka możliwość różnych form sprzedaży energii przygotowuje wytwórców do uczestniczenia w systemie rynkowym. Jednocześnie, niezależnie od ceny, jaką wytwórca uzyska ze sprzedaży energii, otrzymuje on premię w postaci pokrycia ujemnego salda, umożliwiającą uzyskiwanie przychodów na poziomie gwarantującym pokrycie kosztów wytworzenia energii. Ponadto, małe instalacje odnawialnych źródeł energii mogą wpłynąć również na korzystne bilansowanie klastrów energii poprzez dobrowolną i rynkową sprzedaż do klastrów energii, co wpłynie korzystnie na cele środowiskowe, społeczne i ekonomiczne obszaru klastra energii, zwłaszcza w przypadku źródeł o stabilnej generacji.

W pkt 16 określono m.in. treść deklaracji składanego do Prezesa URE przez wytwórcę, który zamierza przystąpić do aukcji.

Zgodnie z zaproponowanym art. 71 ust. 2 ustawy OZE, deklaracja wytwórcy zawierać będzie:

- 1) imię i nazwisko oraz adres zamieszkania albo nazwę i adres siedziby wytwórcy,
- 2) lokalizację, moc zainstalowaną elektryczną, moc osiągalną cieplną w skojarzeniu, wskazanie wykorzystywanych paliw, oraz rodzaj instalacji odnawialnego źródła energii,

- 3) miejsce przyłączenia instalacji odnawialnego źródła energii do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej, określone w umowie o przyłączenie,
- 4) podpis wytwórcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub uwierzytelnionej kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do działania w imieniu wytwórcy
- 5) informację na temat planowanego przedziału stopnia wykorzystania mocy zainstalowanej elektrycznej [większy albo nie większy niż 3504 MWh/MW/rok] oraz planowanego przedziału emisji CO₂ z tej instalacji odnawialnego źródła energii [większa albo nie większa niż 100 kg/MWh] w odniesieniu do planowanej ilości energii elektrycznej podlegającej sprzedaży w ofercie Wytwórcy .

W ust. 3 projektu powtórzono wyłączenia zawarte dotychczas w ust. 2 ustawy zmienianej a art. 1, z tym że w przypadku instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących do wytwarzania tej energii elektrycznej biomasę, biopłynny, biogaz lub biogaz rolniczy, spalanych w wysokosprawnej kogeneracji ograniczenie mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 MWt dotyczy jedynie energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii a nie całej energii wytwarzanej w tej instalacji

Co istotne w nowym brzmieniu art. 71 ustawy zmienianej w art. 1, Prezes URE potwierdza złożenie deklaracji o przystąpieniu do udziału w aukcji w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania, a potwierdzenie to zawiera informację na temat pierwszego dnia wytworzenia energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii, potwierdzonego, wydanym świadectwem pochodzenia nie wcześniej jednak niż od dnia 1 października 2005 r.

W pkt 16 określono również nowe brzmienie delegacji dla Rada Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia maksymalną ilość i wartość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej oddzielnie w instalacjach odnawialnego źródła energii, która będzie mogła zostać sprzedana w drodze aukcji w następnym roku kalendarzowym.

W ust. 3 art. 72 ustawy zmienianej w art. 1, ustanowiono zasadę, iż przy ustalaniu maksymalnej wartości energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, nie uwzględnia się corocznej waloryzacji cen sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, podanych w ofertach uczestników aukcji, średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług

konsumpcyjnych ogółem z poprzedniego roku kalendarzowego, o której mowa w art. 92 ust. 10 tej ustawy. Zatem ilość i wartość energii elektrycznej wyliczona jest obliczona jest bez uwzględnienia ww. corocznej waloryzacji.

W pkt 17 dodano nowy przepis upoważniający ministra właściwego do spraw energii do publikacji do dnia 31 października każdego roku, na stronie internetowej urzędu harmonogramu dotyczącego maksymalnej ilości i wartości energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii planowanej do sprzedaży w drodze aukcji w trzech kolejnych latach kalendarzowych. Harmonogram ten podlegać będzie procedurze konsultacji publicznych. Raport z konsultacji publicznych stanowić będzie załącznik do harmonogramu.

W pkt 18 zaproponowano nowe „koszyki aukcyjne” na sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii powiązane w opisie źródeł, dla których wyznaczane są ceny referencyjne, o których mowa w art. 77 ust. 4 ustawy, pkt:

- 1) 3 – 9, 11; (biogaz inny niż rolniczy, biomasa, biopłyny)
- 2) 10; (termiczne przekształcanie odpadów)
- 3) 14-16, 19; (hydroenergia, geotermia, wiatr na morzu)
- 4) 1, 2; (biogaz rolniczy)
- 5) 12, 13, 17, 18, (wiatr na lądzie, PV)
- 6) 20, 21 (hybrydowe instalacje OZE)

Potrzebę zmiany określenia koszyków aukcyjnych potwierdziły wyniki aukcji przeprowadzonych w grudniu 2016. I tak np. w aukcji z wolumenem energii przeznaczonym dla elektrowni wodnych, lecz przy obecnych zapisach ustawy dotyczących koszyków aukcyjnych, wzięło udział zaledwie 49 instalacji spośród ponad 670 istniejących obiektów MEW do 1 MW, które potencjalnie mogłyby przystąpić do aukcji. Przyczyną tak niskiej frekwencji we wspomnianej aukcji było oznaczenie koszyka aukcyjnego dedykowanego elektrowniom wodnym jako koszyka dla instalacji, „w których emisja CO₂ jest nie większa niż 100 kg/MWh, o stopniu wykorzystania mocy zainstalowanej elektrycznej większym niż 3504 MWh/MW/rok”. Z doświadczeń aukcji przeprowadzonych w 2016 roku wynika zatem, że w aukcji dla tego koszyka brały udział wyłącznie elektrownie wodne, lecz wymóg stopnia wykorzystania mocy zainstalowanej (dalej „SWM”) znacznie zawęził krąg obiektów tego

typu, które w aukcji mogły uczestniczyć. Ze szczegółowych analiz przeprowadzonych przez towarzystwa branżowe wynika, że wśród istniejących instalacji do 1 MW ponad dwie trzecie nie spełnia wymogu minimalnego SWM w latach suchych. Z kolei biorąc pod uwagę niezwykle ostrą sankcję za niez uzyskanie zadeklarowanego SWM oraz bardzo wąski katalog odstępstw od wymierzenia tej sankcji, przystąpienie do aukcji w zaplanowanym dla elektrowni wodnych koszyku niesie dla wytwórców ogromne ryzyko.

Rekomendowane rozwiązanie jest zgodne z Rozporządzeniem Komisji GBER. Zgodnie z art. 42. 3 GBER procedura przetargowa może ograniczać się do konkretnych technologii w przypadkach, gdy proces otwarty dla wszystkich wytwórców prowadziłby do nieoptymalnego wyniku. W szczególności jako uzasadnienie wprowadzenia koszyka dla wydzielonej technologii należy wskazać m.in. konieczność osiągnięcia dywersyfikacji lub zapewnienie stabilności sieci. Oba te warunki stanowią podstawę do wprowadzenia odrębnego koszyka aukcyjnego dla elektrowni wodnych.

Odrębne koszyki aukcyjne, np. dla elektrowni wodnych zostały w ostatnim czasie zaakceptowane przez Komisję Europejską w procesie notyfikacyjnym systemu aukcyjnego w kilku krajach europejskich, m.in. w Słowenii i Czechach.

W ust. 5 określono, że gdy ilość i wartość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii nie zostanie sprzedana, po ostatniej przeprowadzonej w danym roku aukcji, zgodnie z kolejnością określoną w przepisach wydanych na podstawie ust. 7, Prezes URE może, po uwzględnieniu przepisów wydanych na podstawie art. 80 ust. 5 ustawy OZE ogłosić, zorganizować i przeprowadzić w danym roku kolejne aukcje na tę ilość i wartość, biorąc pod uwagę cel w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz potencjał w zakresie krajowych zasobów energii. Ust. 6 ma zostać usunięty jako częściowo sprzeczny z nowym brzmieniem ust. 5.

W ust. 9 zrezygnowano w wydawania corocznie rozporządzenia Ministra Energii określającego ilość i wartość energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza obszarem wyłącznej strefy ekonomicznej, jaka może zostać sprzedana w drodze aukcji w następnym roku kalendarzowym. Przepis dotychczasowy proponuje się mienić w ten sposób, iż ilość i wartość energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii zlokalizowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza obszarem wyłącznej strefy ekonomicznej

w każdym roku wynosi 5% ilości i wartości energii elektrycznej, przeznaczonej do sprzedaży w drodze aukcji w roku poprzedzającym okres objęty rozporządzeniem, w instalacjach, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy OZE.

Na skutek zmian zaproponowanych w art. 39 ustawy zmienianej w art. 1, przedstawiono modyfikację brzmienia art. 73 ust. 11 pkt 3, w ten sposób, iż wytwórca energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii zlokalizowanej poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza obszarem wyłącznej strefy ekonomicznej, składający ofertę w aukcji zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, w przypadku, w którym dla instalacji odnawialnego źródła energii została udzielona pomoc publiczna w państwie, na terenie którego została zlokalizowana, rozlicza ją na zasadach określonych w art. 39 ustawy zmienianej w art. 1.

W pkt 19 – 25 zmiany dotyczące przygotowania do udziału w aukcji mają charakter porządkujący i ujednolicający brzmienie stosowanych pojęć w ustawie, w tym zasady udziału modernizowanych instalacji w systemie aukcyjnym.

Pkt 26 wskazuje zmiany konieczne dla spełnienia kryterium konkurencyjności składanych ofert w systemie aukcyjnym, na które oczekuje Komisja Europejska, aby pozytywnie zamknąć procedurę notyfikacyjnej dotyczącej polskiego systemu aukcyjnego SA.43697 (2015/N). Sprowadza się ona do uwzględniania 2 dodatkowych czynników przy ustaleniu wygranych ofert. Pierwszym z nich jest warunek, iż aukcję wygrywają uczestnicy, którzy zaoferowali najniższą cenę sprzedaży energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, aż do wyczerpania 80 % ilości energii objętej ofertami złożonymi przez uczestników danej aukcji. Gdy kilku uczestników aukcji zaoferuje taką samą najniższą cenę sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, wówczas o sprzedaży energii elektrycznej rozstrzyga kolejność złożonych ofert.

Ponadto w art. 80 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, zaproponowano brzmienie wykluczające możliwość uzyskania przez uczestnika, który wygra aukcję aukcji, świadectw pochodzenia za energię wytworzoną w instalacji odnawialnego źródła energii, w której ma zostać wytworzona energia elektryczna objęta ofertą. Pozostałe zmiany mają charakter porządkujący.

W pkt 30 zaproponowano przepis umożliwiający, wytwórcy który wygrał w aukcji, zbycie instalacji, ale pod warunkiem wystąpienia do Prezesa URE z wnioskiem o wyrażenie zgody na przejście praw i obowiązków wynikających z wygranej aukcji na rzecz nabywcy. Prezes URE wyraża zgodę na zbycie tej instalacji, jeśli nabywca instalacji spełnia warunków formalnych wytwarzania energii elektrycznej w instalacji OZE, oraz o ile nie zachodzi uzasadnione ryzyko braku realizacji obowiązków wynikających z aukcji przez nabywcę.

W pkt 31-32 dostosowano procedury kontroli Prezesa URE i zaktualizowano odwołania do zaprezentowanych wcześniej przepisów.

Podobnie w pkt 33-35 zaktualizowano brzmienie art. 92, częściowo art. 93 i 94 ustawy zobowiązując m.in. sprzedawców zobowiązanych do dokonywania zakupu energii elektrycznej wytworzonej, wprowadzonej do sieci i sprzedanej w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 500 kW, od wytwórcy tej energii, po cenie ustalonej w aukcji rozstrzygniętej skorygowanej, o której mowa odpowiednio w art. 39 ust. 6 i 7 ustawy w brzmieniu zaproponowanym niniejszym projektem.

Ponadto wskazano, iż cena, sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, podana w ofertach uczestników aukcji, których oferty wygrały aukcję, podlega corocznej waloryzacji średniorocznym wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem z poprzedniego roku kalendarzowego, określonym w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zwanego dalej „Prezesem GUS”, ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W pkt 36 i 37 zaprezentowano zaktualizowany sposób kalkulacji stawki opłaty OZE oraz uściślono obowiązki informacyjne.

W pkt 38 zmieniono zakres przepisów upoważniającego ministra właściwego do spraw rynków rolnych do określenia, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposobu dokumentowania biomasy oraz
- 2) zasad zrównoważonego pozyskania biomasy, na potrzeby systemu wsparcia.

W pkt 39 i 40 przedstawiono zaktualizowane przepisy karne dotyczące obowiązków wynikających z ustawy OZE w stosunku do wytwórców w małych instalacjach OZE.

Art. 2

W zakresie zaproponowanych zmian do ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (dalej „ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych”) Dz. U. z 2016 poz. 961, należy przede wszystkim wyjaśnić, iż decyzją Prezesa Rady Ministrów kwestię wypracowania projektu zmian tej regulacji przekazano do kompetencji Ministra Energii.

Należy stwierdzić, iż przyczyną wprowadzenia ww. regulacji była sytuacja, w której, w latach 2015 – 2016 odnotowano bardzo gwałtowny rozwój energetyki wiatrowej w Polsce, co było podstawą rosnących protestów społecznych w Polsce.

W opinii inicjatorów projektu w 2016 r. ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych stanowiła próbę uregulowania zasad dotyczących lokowania inwestycji wiatrowych w Polsce. Była to inicjatywa poselska. Inicjatywa ta nie objęła swym zakresem jednak wszystkich aspektów związanych z rozwojem energetyki wiatrowej oraz odnawialnych źródeł energii w Polsce.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż łączna moc wszystkich rodzajów OZE w Polsce wg stanu na koniec I kwartału 2017 r. to 8 440,459 MW mocy zainstalowanej eklektycznej, co przekłada się na roczną produkcję energii elektrycznej wynoszącą 18 583 838,251 MWh w 2016 r.

Zgodnie z KPD moc farm wiatrowych w 2020 r. osiągnie poziom 6 650 MW przy produkcji 15 210 GWh, przy czym udział z elektrowni lądowych określony został na poziomie 5 600 MW, morskich 500 MW, a małych instalacji 550 MW.

Według stanu na dzień 31 marca 2017 r. moc zainstalowana lądowych elektrowni wiatrowych wyniosła 5 813,236 MW i porównaniu do II kwartału 2016 r., kiedy to weszła w życie ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych nastąpił rozwój sektora energetyki wiatrowej w Polsce i wzrost ten wyniósł 153,166 MW mocy zainstalowanej elektrycznej.

Dalej, stwierdzić należy, iż łączna moc zainstalowana elektryczna poszczególnych rodzajów instalacji OZE, wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r., wyniosła 8 415,541 MW mocy zainstalowanej elektrycznej. Oznacza to, iż tylko po IV kwartałach 2016 r., w porównaniu do IV kwartału 2015 r., nastąpił wzrost łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej poszczególnych rodzajów instalacji OZE o 1 445,508 MW, przy czym jeśli chodzi wyłącznie o sektor energetyki wiatrowej wzrost ten był najwyższy, i wyłącznie po IV kwartałach 2016 r. w porównaniu do IV kwartału 2015 r. moc zainstalowana elektrowni wiatrowych wzrosła aż o 1 225,38 MW. Oznacza to, iż energetyka wiatrowa, której moc zainstalowana zwiększyła się w 2012 r. o 880 MW, w 2013 r. o 893 MW, w 2014 r. o 444 MW, w 2015 r. o 745 MW, a tylko w I połowie 2016 r. aż o 1 078 MW była najszybciej rozwijającym się sektorem OZE w Polsce.

Przypomnieć należy również, iż w 2016 r. projekt ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych został skierowany do Sejmu RP przez grupę posłów, a Minister Energii nie brał udziału w pracach legislacyjnych nad ww. inicjatywą poselską.

Mając to na uwadze, wyjaśnić należy, iż niezależnie od tego, iż regulacje ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych pomimo, iż w podstawowym zakresie regulują szeroko rozumiane kwestie związane z prowadzeniem procesu budowlanego, decyzją Prezesa Rady Ministrów kwestię zmian w ww. ustawie przekazano w kwietniu 2017 r. do kompetencji Ministra Energii.

Aktualnie, w związku z monitorowaniem rozwoju sektora OZE przez Ministerstwo Energii, a także w oparciu o własne prace analityczne dotyczące rozwoju sektora energetyki, w tym w szczególności sektora energetyki wiatrowej, oraz wpływu na rozwój sektora energetyki wiatrowej regulacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, a także w związku z prowadzonymi pracami koncepcyjnymi i analitycznymi (tzw. monitoring OZE), którego wyniki końcowe publikowane są na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Energii (<http://bip.me.gov.pl/dzialalnosc+ministerstwa/odnawialne+zrodla+energii+monitoring>), podjęto się prac, których kierunkiem jest próba oderwania definicji elektrowni wiatrowej od definicji stricte podatkowych.

Ponadto, prowadzone aktualnie w Ministerstwie Energii analizy i prace koncepcyjne wskazały na potrzebę zmian ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (...), które wpisywałyby się w potrzebę kontynuowania prac zmierzających do dalszych ułatwień administracyjnych i systemowych dla wszystkich wytwórców energii z OZE poprzez dalsze

zmiany systemowe wynikające z konieczności dostosowania przepisów do zmieniających się uwarunkowań prawnych, rynkowych i gospodarczych, w tym w szczególności wpisujących się w SOR.

W opinii autorów projektu zmiany ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych koncentrować powinny się wokół następujących kwestii, a mianowicie dotyczących:

- 1) modernizacji funkcjonujących elektrowni wiatrowych (zniesienie ustawowego zakazu modernizacji oraz remontów funkcjonujących instalacji wytwórczych);
- 2) opodatkowania elektrowni wiatrowych podatkiem od nieruchomości;
- 3) możliwości lokalizacji budynków w okolicy już funkcjonujących elektrowni wiatrowych (zniesienie ustawowego zakazu, jeśli wynika to z woli społeczności lokalnej);
- 4) wprowadzenia także regulacji mających na celu ochronę mieszkańców przed ewentualnymi szkodami związanymi z funkcjonowaniem elektrowni wiatrowych, czego obowiązujące przepisy nie gwarantują, tj. wprowadzenia rozwiązań, które w analogiczny sposób jak ma to miejsce w przypadku ochrony mieszkańców przed szkodami środowiskowymi, czy szkodami górniczymi, gwarantują mieszkańcom należyłą im ochronę, w szczególności poprzez obowiązek stosowania przez potencjalnych inwestorów najlepszych praktyk oraz najlepszych dostępnych technologii, a także wraz z obowiązkiem ciążącym na inwestorze dotyczącym przywrócenia stanu sprzed zaistnienia ewentualnej/potencjalnej szkody spowodowanej funkcjonowaniem elektrowni wiatrowej.

Aktualnie, potrzeba wniesienia przez projektodawcę niniejszej ustawy wynika także z faktu, iż do czynienia mamy także z niedoskonałą poselską próbą zmian przedmiotowej ustawy. Projekt wniesionej do Sejmu RP ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (druk nr 814) jest inicjatywą poselską, która nie obejmuje swym zakresem najważniejszych zmian, a mianowicie.

Według poselskich Wnioskodawców projektu ustawy (druk nr 814) obowiązujące regulacje są całkowicie sprzeczne z potrzebą rozwoju ekologicznych form wytwarzania energii elektrycznej.

Według poselskich Wnioskodawców (druk nr 814) obowiązujące przepisy zamrażają realizację nowych inwestycji wiatrowych, a w odniesieniu do inwestycji już zrealizowanych mogą skutkować wykluczeniem możliwości zabudowy mieszkaniowej terenów wokół inwestycji. Jednakże, przepisy tego projektu poselskiego nie obejmują swym zakresem wszystkich już funkcjonujących aspektów związanych z inwestycjami OZE w Polsce.

Wszystkie argumenty przedstawione powyżej, zdaniem Ministra Energii zasługują na uwzględnienie, skutkiem czego będzie dalsze procedowanie nad zmianą przedmiotowej ustawy, już na etapie parlamentarnym.

Mając powyższe na uwadze, w pierwszej kolejności wyjaśnić należy, że zmiana ustawy o elektrowniach wiatrowych autorstwa Ministerstwa Energii odpowiadała na pilną potrzebę zapewnienia nie tylko bezpieczeństwa ludzi, środowiska oraz stanowi także potrzebę wypełnienia luki regulacyjnej związanej z niekorzystnymi dla inwestorów OZE i nieplanowanymi inicjatywą poselską z 2016 r. zmiany postrzegania sektora OZE w Polsce.

Ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych została wprowadzona jako prawo mające usystematyzować okres przejściowy, pozwalające na unormowanie rozwoju energetyki wiatrowej, jak również wypracowanie mechanizmów zapewniających planowanie zrównoważonego miksu energetycznego Polski. Niniejsza regulacja zmian tej ustawy jedynie wzmacnia ten podstawowy cel, sprzyjając dodatkowo ukierunkowaniu potencjału polskich przedsiębiorców w budowaniu zrównoważonego miksu energetycznego w oparciu wolę społeczności lokalnych zainteresowanych rozwojem tego sektora energetyki.

Jednocześnie, jego treść jest spójna z celami ustawodawcy, jakimi kierował się on przy uchwalaniu ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, w szczególności z zastosowaniem do elektrowni wiatrowych przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2016 r., poz. 290, z późn. zm.) dotyczących użytkowania obiektów budowlanych oraz katastrof budowlanych, a tym samym umożliwia przyznanie odpowiednim organom nadzoru budowlanego kompetencji kontrolnych. Ustawa nie wprowadza zmian w zakresie lokalizacji inwestycji wiatrowych w oparciu o kryterium odległościowe, tzw. 10 h.

Zatem, w art. 2 projekt przewiduje dokonanie zmian ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, w szczególności:

Projekt wprowadza rozwiązania, których skutkiem będzie zmiana zasad opodatkowania elektrowni wiatrowych podatkiem od nieruchomości, pobieranym na podstawie ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716, z późn.zm.). Celem projektowanych zmian jest przywrócenie w tym zakresie stanu prawnego sprzed zmian dokonanych ustawą o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych wprowadziła zmianę w art. 3 pkt 3 ustawy - Prawo budowlane zawierającym definicję pojęcia „budowla”, w wyniku której zrezygnowano z podziału elektrowni wiatrowych na części: budowlaną i niebudowlaną. Ponadto, w wyniku zmiany dokonanej przepisem art. 9 pkt 3 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, elektrownie wiatrowe zostały wprost wymienione jako obiekt budowlany w kategorii XXIX Załącznika do ustawy – Prawo budowlane.

W efekcie powyższych zmian od dnia wejścia w życie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, tj. od 16 lipca 2016 r., budowlą w Prawie budowlanym stała się cała elektrownia wiatrowa, tj. zarówno jej części budowlane, jak i elementy techniczne. Powyższe okoliczności wpłynęły na opodatkowanie budowli podatkiem od nieruchomości, z uwagi na fakt, że zgodnie z definicją pojęcia „budowla”, zawartą w art. 1a ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w zakresie jego rozumienia należy odwołać się do przepisów prawa budowlanego. Zmiany w zakresie opodatkowania podatkiem od nieruchomości elektrowni wiatrowych nastąpiły jednak faktycznie od dnia 1 stycznia 2017 r. z uwagi na brzmienie art. 17 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, zgodnie z którym do dnia 31 grudnia 2016 r. podatek od nieruchomości dotyczący elektrowni wiatrowych ustalało się i pobierało zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Uznanie na podstawie ustawy – Prawo budowlane całej elektrowni wiatrowej za budowlę spowodowało ten skutek, że stała się ona w całości przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Jednakże celem zmiany wprowadzonej w definicji budowli zawartej w Prawie budowlanym oraz w Załączniku do tej ustawy, nie była zmiana w opodatkowaniu elektrowni wiatrowych podatkiem od nieruchomości. W konsekwencji powyższego, pojawiły się, zarówno po stronie organów podatkowych właściwych w sprawie

podatku od nieruchomości, jak i podatników tego podatku, wątpliwości interpretacyjne w zakresie podstawy opodatkowania elektrowni wiatrowych.

Ostatecznie sądy administracyjne potwierdziły, że skutkiem zmian wprowadzonych ustawą o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych są zmiany w opodatkowaniu elektrowni wiatrowych od dnia 1 stycznia 2017 r. (wyroki: Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 21 lutego 2017 r. sygn. akt I SA/Bd 866/16 a także Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 marca 2017 r. sygn. akt I SA/Go 56/17 oraz z dnia 5 kwietnia 2017 r. sygn. akt I SA/Go 95/17 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 23 marca 2017 r. sygn. akt I SA/Ol 17/17 i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 24 marca 2017 r. sygn. akt I SA/Łd 1/17 i inne - orzeczenia nieprawomocne).

W projekcie przewiduje się przywrócenie brzmienia definicji budowli zawartej w ustawie - Prawo budowlane, obowiązującego przed dniem wejścia w życie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Ponadto projektuje się zmiany w Załączniku do ustawy – Prawo budowlane, gdzie w tabeli w wierszu „Kategoria XXIX” wymienione zostaną części budowlane elektrowni wiatrowych.

W wyniku tych zmian obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości dotyczyć będzie wyłącznie części budowlanych elektrowni wiatrowych.

W konsekwencji zmian proponowanych w art. 2 w zmianie 2 projektu regulacji (dotyczącej art. 4 ustawy) dokonuje się zmian mających na celu dokonywanie możliwości lokalizacji budynków w okolicy już funkcjonujących elektrowni wiatrowych, poprzez zniesienie ustawowego zakazu budowy budowli oraz budynków mieszalnych w sąsiedztwie funkcjonującej już elektrowni wiatrowej, jeśli wynika to z woli społeczności lokalnej.

Dalej, w konsekwencji wprowadzonych w art. 4 zmian w art. 2 w zmianie 3 i 4 wprowadza się zmiany techniczno – redakcyjne będące efektem zmian w art. 4 zmienianej regulacji.

Ponadto, w art. 2 w zmianie 5, wprowadzającej do ustawy po art. 7 regulacje art. 7a – 7d, które mają na celu wprowadzenie także regulacji mających na celu ochronę mieszkańców przed ewentualnymi szkodami związanymi z funkcjonowaniem elektrowni wiatrowych, czego obowiązujące przepisy nie gwarantują, tj. wprowadzenia rozwiązań, które w analogiczny

sposób jak ma to miejsce w przypadku ochrony mieszkańców przed szkodami środowiskowymi, czy szkodami górnictwami, gwarantują mieszkańcom należytą im ochronę, w szczególności poprzez obowiązek stosowania przez wszystkich inwestorów najlepszych praktyk oraz najlepszych dostępnych technologii, a także nałożenia na inwestora obowiązku przywrócenia stanu sprzed zaistnienia ewentualnej/potencjalnej szkody spowodowanej funkcjonowaniem elektrowni wiatrowej.

Dodatkowo, regulacje art. 7b pozwalają będą w szczególności racjonalnemu inwestorowi na podejmowanie takich działań inwestycyjnych, skutkiem których będzie remont lub odbudowa nieefektywnej już elektrowni wiatrowej skutkiem czego będzie możliwość wykorzystania najlepszych lokalizacji związanych z wietrznością pozwalających na optymalne i efektywne działanie w środowisku biznesowym.

Art. 7c zakłada, iż do umów dopuszczających lokalizację elektrowni wiatrowej, które nie będą spełniały przesłanek z art. 659 albo przesłanek z art. 693 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, stosuje się odpowiednio art. 675 oraz art. 677 tej ustawy. Zgodnie z ust. 2 art. 7c inwestor, który prowadził eksploatację elektrowni wiatrowej będzie zobowiązany do zwrotu przedmiotu umowy o której mowa w ust. 1 w stanie nie pogorszonym, co jest istotnym novum w obowiązującym stanie prawnym zakładającym ochronę obszarów rolniczych przed pozostawieniem wyeksploatowanych i nieefektywnych elektrowni wiatrowych, których koszt usunięcia przerzucony zostałby w przypadku braku tej regulacji na właściciela nieruchomości na której posadowiona jest obecnie elektrownia wiatrowa. Przepis art. 7c jest regulacją o charakterze prewencyjnym obecnie wyprzedzał będzie stan rozwoju OZE o kilka/kilkanaście lat gwarantując właścicielowi nieruchomości na której zlokalizowana jest elektrownia wiatrowa, iż nieruchomość ta będzie po zakończeniu eksploatacji elektrowni wiatrowej zwrócona właścicielowi w stanie nie pogorszonym. Aktualnie, w obowiązującym stanie prawnym, brak takiego przepisu gwarancyjnego, który zakłada należytą ochronę własności. Przepis ten odpowiada w najszerszym stopniu na oczekiwania społeczne w szczególności rolników oraz właścicieli nieruchomości na których zlokalizowane się elektrownie wiatrowe, którzy obawiając się co stanie się za lat kilka/kilkanaście, gdy inwestor zaprzestanie produkcji energii w dziś funkcjonującej elektrowni wiatrowej, informowali o takiej potrzebie Ministerstwo Energii.

Zmiana art. 12 ustawy, zawarta w zmianie w art. 2 pkt 7 ustawy zmieniającej, wprowadza możliwość modernizacji funkcjonujących elektrowni wiatrowych, poprzez zniesienie ustawowego zakazu modernizacji oraz remontów funkcjonujących instalacji wytwórczych.

W zmianie 8 w art. 2 ustawy zmieniającej poprzez skreślenie ust. 2 w art. 13 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych dokonuje się przewrócenia stanu, w którym pozwolenia na budowę zachowują ważność na zasadach określonych w przepisach ustawy – Prawo budowlane.

Odnosnie zmiany dotyczącej utrzymania w mocy pozwoleń na budowę elektrowni wiatrowych wydanych przed wejściem w życie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych wskazać należy, że proponowana poprawka w powyższym kształcie, pozwoli na uniknięcie sytuacji, w której projekt ustawy radykalnie ingeruje w zasadę ochrony praw nabytych albo ekspektatywę ich uzyskania, bez zapewnienia odpowiedniego okresu przejściowego. Zwrócić należy uwagę, że realizacja fazy budowlanej projektu inwestycyjnego w obszarze energetyki wiatrowej, w systemie aukcyjnym rozpoczynana będzie w większości przypadków po wygraniu aukcji. Dlatego obowiązujący obecnie termin 3-letni na uzyskanie pozwolenia na użytkowanie, liczony od dnia wejścia w życie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, w perspektywie braku wpływu inwestora na termin przeprowadzenia aukcji w ramach której możliwe będzie pozyskanie wsparcia, jest wysoce dotkliwy, ponieważ znacznie utrudnia możliwość realizacji inwestycji mimo uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę.

Jeśli wziąć pod uwagę ograniczenia czasowe charakterystyczne dla tego rodzaju projektów, jak na przykład: złożony proces kontraktacji turbin, obostrzenia wynikające z decyzji środowiskowej w zakresie okresu w jakim możliwe jest prowadzenie robót budowlanych (ochrona lęgowa ptaków) to pozostaje niewiele czasu na podjęcie decyzji o przystąpieniu do budowy inwestycji i zaciągnięciu zobowiązań związanych z jej realizacją.

Obowiązujące obecnie rozwiązanie określone w art. 13 ust. 2 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych ocenić należy nie tylko jako problematyczne z punktu widzenia zasad prowadzenia działalności gospodarczej, ale również jako niecelowe i niewspółmierne regulacje, które tylko mogą sprzyjać powstawaniu konfliktów oraz sporów prawnych. Przepis ten, tj. art. 13 ust. 2 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych stał też w sprzeczności z regulacjami ustawy OZE.

Wskazać należy, iż faza budowlana projektu inwestycyjnego w obszarze energetyki wiatrowej, w systemie aukcyjnym rozpoczynana będzie po wygraniu aukcji.

Dlatego też, aukcja przeprowadzana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki celem zakontraktowania określonego w danym roku wolumenu energii elektrycznej wytwarzanej z w tych instalacjach, stanowi efektywne i kompleksowe narzędzie, pozwalające decydować o dopuszczeniu do realizacji ściśle określonej liczby nowych instalacji. Mechanizm ten umożliwiło wejście w życie z dniem 1 lipca 2016 przepisów ustawy o odnawialnych źródłach energii wprowadzających tzw. „koszyki technologiczne” umożliwiających przyznawanie taryfy aukcyjnej (koszyka technologicznego) wybranym technologiom.

Obowiązujące rozwiązanie należy, co również istotne, ocenić jako ryzykowne. Zbliżając się do momentu w którym nastąpi weryfikacja osiągnięcia obowiązkowego „celu OZE” na rok 2020, dojdzie do unieważnienia pozwoleń budowlanych, co uniemożliwi tym samym realizację przedsięwzięć, które ze względu na określone technologie, charakteryzują się wciąż istotnym potencjałem rozwojowym. Okoliczność ta może okazać się szczególnie problematyczna w perspektywie obowiązku utrzymania tendencji wzrostowej dla udziału generacji „zielonej energii” w ramach polskiego miksu energetycznego. Oczywiście, choć dziś brak jest ryzyka nieosiągnięcia przez Polskę celu na rok 2020 kwestia ta może się okazać istotna w perspektywie wieloletniej.

Powyższe jest tym bardziej zasadne, iż niemal każdy nowo powstający projekt wymaga na etapie budowy modyfikacji, niemożliwych do przewidzenia przed jej rozpoczęciem, a wymagających zmiany pozwolenia na budowę. Dotyczy np. konieczności zmiany decyzji o pozwoleniu na budowę ze względów technologicznych (instalacja nowych – cichszych, a więc bardziej przyjaznych dla środowiska i ludzi, turbin ze względu na postęp techniczny), ze względu na konieczność adaptacji projektu budowlanego do rzeczywistej sytuacji w terenie na którym realizowana jest inwestycja, a także ze względu na wynik przetargu na nabycie turbin prowadzonego przez spółki energetyczne, w szczególności spółki należące do Skarbu Państwa albo spółki, które stosują takie procedury ze względu na wymogi finansowania inwestycji (w wyniku przetargu może zostać wybrana inna turbina niż przewidziana w pierwotnie zatwierdzonym projekcie budowlanym).

Inwestorzy, którzy posiadają decyzję o pozwoleniu na budowę, powinni mieć prawo do tego, aby na podstawie uprawnień z niej płynących będą mogli zrealizować swoją inwestycję nawet

wtedy, jeśli z jakichkolwiek przyczyn konieczna będzie np. zmiana projektu budowlanego, która będzie wymagała zmiany pozwolenia na budowę w trybie art. 36a ustawy - Prawo budowlane.

Zgodnie z obecnym stanem prawnym, zmiana taka traktowana jest jako nowe pozwolenie na budowę i wobec tego uniemożliwia realizację projektu wiatrowego na dotychczasowych zasadach (bez uwzględnienia kryterium odległościowego). Co skutkuje brakiem możliwości zastosowania nowszych i cichszych generatorów z uwagi na częstą niezgodność formalną paramentów określonych w wydanych już pozwoleniach. Niejednokrotnie chodzi o nieznaczne różnice dotyczące na przykład parametrów fundamentu. Pozyskanie finansowania byłoby zatem przy takim ryzyku niedokończenia budowy bądź naruszenia prawa budowlanego niezwykle trudne. Proponowana zmiana ustawy umożliwi wprowadzanie niezbędnych zmian do pozwoleń na budowę, z zastosowaniem przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zmiany w tym zakresie wprowadzone zostały w art. 2 w zmianie 8 (dotyczącej art. 13 ust. 3 ustawy zmienianej, tj. dotyczącej dopuszczenia możliwości uzyskania zamiennego pozwolenia na budowę, pod warunkiem, iż zmiana ta nie spowoduje zwiększenia oddziaływania na środowisko).

Propozycja zawarta w art. 2, dotycząca zmiany brzmienia art. 13 ust. 6 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (pkt 9), wynika z potrzeby wzmocnienia obszaru bezpieczeństwa funkcjonowania elektrowni wiatrowych. Znamiennym jest, iż w najbliższych latach okresy amortyzacji niektórych elektrowni wiatrowych będą dobiegały końca, zasadne jest zatem nałożenie na inwestorów obowiązku w zakresie rozbiórki elektrowni wiatrowych i uporządkowania terenu. Obowiązek ten dotyczy elektrowni nieużytkowanych lub niewykończonych, które nie nadają się do remontu, odbudowy lub wykończenia. W stosunku do takich elektrowni możliwe będzie również wydanie przez organ nadzoru budowlanego decyzji nakazujących rozbiórkę.

W opinii Ministerstwa Energii w pełni zasadne i proporcjonalne jest ograniczenie tego obowiązku do widocznych części elektrowni wiatrowych, bowiem podziemne kable i urządzenia nie stanowią co do zasady przeszkody w wykorzystywaniu nieruchomości na cele rolnicze, a większość elektrowni wiatrowych posadowiona jest na terenach rolniczych. Obowiązek rozbiórki i uporządkowania terenu został nałożony na podmiot, który jako ostatni prowadził eksploatację tej elektrowni wiatrowej.

Mając na uwadze stosowanie przez inwestorów w obszarze energetyki wiatrowej różnorodnych form prawnych dla umów zabezpieczających nieruchomości gruntowe na potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz w zawiązku z orzecznictwem Sądu Najwyższego, w tym między innymi wyrokami o sygnaturach akt: IV CSK 244/12, IV CSK 213/12 oraz II CSK 230/12 zasadne jest objęcie właścicieli zajętych na te cele nieruchomości, podstawowym zakresem ochrony jaki przewidziany został w treści przepisów regulujących stosunek najmu, w obszarze dotyczącym obowiązku zwrotu przedmiotu takiej umowy w stanie niepogorszonym. Konieczne jest również umożliwienie sprawniejszego dochodzenia roszczeń pojawiających się po stronie właściciela nieruchomości, na której realizowana była eksploatacja elektrowni wiatrowej w przypadku niewypełnienia tego obowiązku przez inwestora. Nadane nowe brzmienie art. 13 ust. 6 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, stanowi uzupełnienie zasad dotyczących eksploataowania elektrowni wiatrowych i są konsekwencją zmian polegających na dodaniu art. 7c w ustawie o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (art. 2 w zmianie 5 projektu).

Dalej, biorąc pod uwagę, że wprowadzona niniejszą nowelizacją w art. 2 ust. 1 ustawy definicja elektrowni wiatrowej przywraca status obiektu budowlanego jedynie jej części budowlanej, zasadne wydaje się przesądzenie, że postanowienia ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dotyczące katastrof budowlanych będą miały zastosowanie do elektrowni wiatrowej jako całości – przez co osiągnięty zostanie jeden z istotnych celów uchwalenia ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych – tj. zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa funkcjonowania elektrowni wiatrowych, przy jednoczesnym wyeliminowaniu negatywnych skutków podatkowych dla elektrowni wiatrowych w postaci radykalnego wzrostu podatku od nieruchomości.

Art. 3

Zmiany w art. 3 polegające na zmianie ustawy – Prawo budowlane - art. 3 pkt 3 są konsekwencją zmian definiujących pojęcie elektrowni wiatrowej w art. 2 pkt 1 ustawy.

W art. 12 projektu wskazano, że zasadnicza część ustawy wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r. , stąd wejście w życie zmiany dotyczącej art. 3 pkt 3 ustawy - Prawo budowlane, zawierającej definicję budowli oraz dotyczącej załącznika do tej ustawy,

automatycznie spowoduje zmianę w zakresie przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Fakt ten będzie miał wpływ na wysokość opodatkowania podatkiem od nieruchomości elektrowni wiatrowych, gdyż podatek ten będzie pobierany wyłącznie od ich części budowlanych. Zmiany w opodatkowaniu elektrowni wiatrowych nastąpią od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustawa wejdzie w życie – zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Ponadto w pkt 3 określono, iż do kompetencji powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, należą zadania określone w art. 7e ustawy zmienianej w art. 2, czyli nadzór nad użytkowaniem elektrowni wiatrowych w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska, zwłaszcza spełnianiem dopuszczalnego poziomu emitowanego hałasu, a także należyty stanem technicznym tych elektrowni.

Przepisy przejściowe i końcowe

W art. 4 projektu wskazano, że umowy cywilnoprawne dopuszczające lokalizację elektrowni wiatrowej, niespełniające przesłanek z art. 7c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, zawarte przed 1 lipca 2017 r. mogą zostać dostosowane do wymagań określonych w przepisach art. 659 albo art. 693 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, oraz art. 675, albo art. 677 tej ustawy, w terminie 12 miesięcy od dnia skierowania wniosku właściciela nieruchomości lub użytkownika wieczystego, a zwłoka wynika z winy drugiej strony tej umowy.

Potrzeba umożliwienia zmiany już zawartych umów wynika z potrzeby dostosowania już funkcjonujących w obrocie prawnym umów do regulacji kodeksowych (kodeksu cywilnego), które w sposób najtrwalszy gwarantują możliwość zwrotu przedmiotu najmu lub dzierżawy po zakończeniu funkcjonowania elektrowni wiatrowej właścicielowi gruntu w stanie nie pogorszonym, co będzie w pełni odzwierciedlać oczekiwania właścicieli nieruchomości, którzy dziś takich gwarancji nie posiadają. Ponadto, w ust. 2 w art. 4 wprowadzono zasadę zgodnie z którą w przypadku niedostosowania umów, o których mowa w ust. 1, do wymagań określonych w art. 7c ust. 1, ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 12 miesięcy od dnia skierowania wniosku, stronie przysługuje prawo wypowiedzenia umowy. Przepis ten ma charakter gwarancyjny, co związane jest z potrzebą

objęcia należytą ochroną właściciela gruntu, na którym jest zlokalizowana jest elektrownia wiatrowa.

W art. 5 projekt przewiduje zapewnienie wytwórcy energii elektrycznej, który wytworzył po raz pierwszy energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii innej, niż mikroinstalacja od dnia wejścia w życie projektowanych przepisów do dnia 31 grudnia 2020 r., możliwość sprzedaży wytworzonej energii z zastrzeżeniem, że wytworzona energia będzie w całości wprowadzana do sieci i sprzedawana na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany.

Warunkiem jest złożenie przez wytwórcę w terminie 14 dni przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pisemnego oświadczenia, że energia elektryczna wytworzona w tej instalacji będzie w całości wprowadzana do sieci i sprzedawana na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany.

Po spełnieniu powyższego warunku ww. wytwórca będzie mógł ubiegać się o uczestnictwo w aukcji dla instalacji, o której mowa w art. 72 pkt 2 lit. a ustawy, czyli jak dla nowych projektów.

W art. 6 w ust. 1 utrzymano w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 77 ust. 4, ustawy zmienianej w art. 1, do dnia 31 grudnia 2017 r. Ponadto uregulowano, iż Rada Ministrów po raz pierwszy określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną ilość i wartość energii elektrycznej, o której mowa w art. 72 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, która może zostać sprzedana w roku 2018, w terminie do dnia 30 listopada 2017 r. Jednocześnie określono, iż Minister właściwy do spraw energii po raz pierwszy określi w drodze rozporządzenia szczegółowy katalog kosztów kwalifikowanych wybudowania nowej referencyjnej instalacji, o których mowa w art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do dnia 30 października 2017 r.

W art. 7 w ust. 1 projektu ustalono, iż maksymalna ilość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, która może zostać sprzedana w drodze aukcji w 2017 r. przez wytwórców, którzy złożyli deklarację o przystąpieniu do aukcji w instalacjach odnawialnego

źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW, o których mowa w art. 77 ust. 4 pkt:

- 1) 3 – 9 i 11, wynosi 1 659 047 MWh, a jej wartość wynosi 556 174 673 zł;
- 2) 10, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 3) 14-16 i 19, wynosi 1 484 764 MWh, a jej wartość wynosi 631 329 732 zł;
- 4) 1 i 2, wynosi 1 149 296 MWh, a jej wartość wynosi 683 370 550 zł;
- 5) 12, 13, 17 i 18, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 6) 20, i 21, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł.

W ust. 2 art. 7 wskazano, iż maksymalna ilość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, która może zostać sprzedana w drodze aukcji w 2017 r. przez wytwórców, którzy złożyli deklarację o przystąpieniu do aukcji, w instalacjach odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW, o których mowa w art. 77 ust. 4 pkt:

- 1) 3 – 9 i 11, wynosi 10 502 338 MWh, a jej wartość wynosi 3 768 589 370 zł;
- 2) 10, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 3) 14-16 i 19, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 4) 1 i 2, wynosi 2 118 162 MWh, a jej wartość wynosi 1 260 181 015 zł;
- 5) 12, 13, 17 i 18, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 6) 20 i 21, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł.

W ust. 3 art. 7 wskazano, iż maksymalna ilość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, która może zostać sprzedana w drodze aukcji w 2017 r. przez wytwórców, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 projektu, w instalacjach odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW, o których mowa w art. 77 ust. 4 pkt:

- 1) 3 – 9 i 11, wynosi 825 000 MWh, a jej wartość wynosi 308 182 262 zł;
- 2) 10, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 3) 14-16 i 19, wynosi 540 000 MWh, a jej wartość wynosi 299 025 631 zł;
- 4) 1 i 2, wynosi 8 190 000 MWh, a jej wartość wynosi 5 280 863 522 zł;
- 5) 12, 13, 17 i 18, wynosi 4 725 000 MWh, a jej wartość wynosi 2 182 908 687 zł;
- 6) 20 i 21, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł.

W ust. 4 art. 7 wskazano, iż maksymalna ilość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, która może zostać sprzedana w drodze aukcji w 2017 r. przez wytwórców, o których

mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 projektu, w instalacjach odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW, o których mowa w art. 77 ust. 4 pkt:

- 1) 3 – 9 i 11, wynosi 10 500 000 MWh, a jej wartość wynosi 5 423 952 758 zł;
- 2) 10, wynosi 4 644 000 MWh, a jej wartość wynosi 2 242 015 403 zł;
- 3) 14-16 i 19, wynosi 540 000 MWh, a jej wartość wynosi 305 387 878 zł;
- 4) 1 i 2, wynosi 3 510 000 MWh, a jej wartość wynosi 2 263 227 224 zł;
- 5) 12, 13, 17 i 18, wynosi 5 175 000 MWh, a jej wartość wynosi 1 972 413 921 zł;
- 6) 20 i 21, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł.

W ust. 5 art. 7 wskazano, iż ilość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, która może zostać sprzedana w drodze aukcji w 2017 r. przez wytwórców, którzy uzyskali zaświadczenie o dopuszczeniu do aukcji, o którym mowa w art. 76 ust. 1 projektu, w zmodernizowanych instalacjach odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW, o których mowa w art. 77 ust. 4 pkt:

- 1) 3 – 9 i 11, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 2) 10, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 3) 14-16 i 19, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 4) 1 i 2, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 5) 12, 13, 17 i 18, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 6) 20 i 21, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł.

W ust. 6 art. 7 wskazano, iż ilość energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, która może zostać sprzedana w drodze aukcji w 2017 r. przez wytwórców, którzy uzyskali zaświadczenie o dopuszczeniu do aukcji, o którym mowa w art. 76 ust. 1 projektu, w zmodernizowanych instalacjach odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW, o których mowa w art. 77 ust. 4 pkt:

- 1) 3 – 9 i 11, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 2) 10, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 3) 14-16 i 19, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 4) 1 i 2, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 5) 12, 13, 17 i 18, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł;
- 6) 20 i 21, wynosi 0 MWh, a jej wartość wynosi 0 zł.

Zgodnie z brzmieniem art. 8 projektu wytwórca energii elektrycznej, który wytworzył po raz pierwszy energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii innej niż mikroinstalacja od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy może, do dnia 31 grudnia 2020 r., sprzedawać tę energię z zastrzeżeniem, że wytworzona energia będzie w całości wprowadzana do sieci i sprzedawana na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany. Wytwórca taki w terminie 14 dni przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii, składa do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pisemne oświadczenie, że energia elektryczna wytworzona w tej instalacji będzie w całości wprowadzana do sieci i sprzedawana na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany.

3. W przypadku, gdy:

1) ww. wytwórca nie złoży oświadczenia, albo złoży oświadczenie po upływie terminu określonego powyżej, albo

2) treść złożonego oświadczenia będzie sprzeczna z obowiązkiem wynikającym z przepisu

– Prezes URE wydaje decyzję o zakazie uczestnictwa tego wytwórcy w systemie wsparcia w stosunku do energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii wytworzonej w tej instalacji odnawialnego źródła energii; o wydanej decyzji Prezes URE niezwłocznie informuje właściwego sprzedawcę zobowiązanego albo operatora rozliczeń energii odnawialnej.

Na podstawie art. 9, wytwórcy z art. 70a albo art. 70g ust. 1 projektu, których oferty wygrały dotychczas przeprowadzone aukcje, mogą złożyć deklarację, o przejściu do mechanizmów odpowiednio FIT albo FIP. Wówczas ich prawa i obowiązki wynikające z zawartego „kontraktu” aukcyjnego wygasają z końcem kwartału następującego po kwartale, w którym wytwórca uzyskał stosowne zaświadczenie Prezesa URE.

W art. 10 zaproponowano zmiany umożliwiające przeprowadzenie aukcji pozostałych do realizacji w roku bieżącym, po dniu wejścia w życie projektu, tj. do czasu pełnego dostosowania internetowej platformy aukcyjnej (IPA). Ponadto zastosowanie projektowanych przepisów przejściowych uzależnione będzie od dokonania niezbędnych modyfikacji

w obowiązującym Regulaminie aukcji, którego postanowienia winny uwzględniać specyfikę zasad przeprowadzania aukcji, po dniu wejścia w życie projektowanej nowelizacji.

W art. 11 zaproponowano maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczony na wykonanie zadań Prezesa URE, w tym pozwalający na pokrycie wydatków wdrożenia zmian w IPA i zabezpieczenia środków na jej utrzymanie w latach następnych.

W art. 12 projektu przewidziano, iż ustawa wejdzie w życie z dniem 1 września 2017 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 19 w zakresie zmiany art. 74 ust. 4 oraz pkt 38 w zakresie zmiany art. 119 ust. 1 które wejdą w życie z dniem 1 października 2017 r. (delegacje do wydania rozporządzeń);
- 2) art. 1 pkt 14, 36 i 37, które wejdą w życie z dniem 1 listopada 2017 r. (delegacja do wydania rozporządzenia, przepisy dotyczące kalkulacji stawki opłaty OZE oraz zasady przekazywania informacji dotyczących poboru opłaty OZE).

Mając na uwadze datę wejścia w życie ustawy zmieniającej (z dniem 1 września 2017 r.) wejście w życie zmiany dotyczącej art. 3 ust. 3 Prawa budowlanego zawierającej definicję budowli oraz dotyczącej załącznika do tej ustawy, automatycznie spowoduje zmianę w zakresie przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Fakt ten będzie miał wpływ na wysokość opodatkowania podatkiem od nieruchomości elektrowni wiatrowych, gdyż podatek ten będzie pobierany wyłącznie od ich części budowlanych. Zmiany w opodatkowaniu elektrowni wiatrowych nastąpią od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustawa wejdzie w życie – zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Przewidywane skutki wprowadzenia regulacji:

- 1) społeczne – w związku z licznymi wątpliwościami w zakresie zmienianych przepisów prawnych, wejście w życie proponowanej regulacji spowoduje podniesienie stopnia zaufania obywateli do państwa;

- 2) gospodarcze – wejście w życie projektowanej regulacji przyczyni się do utwierdzenia przedsiębiorców w zakresie proponowanych stabilnych i jasnych mechanizmów wsparcia energii z OZE;
- 3) finansowe – wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie bezpośrednio powodować konieczności poniesienia wydatków z budżetu państwa ani budżetu jednostek samorządu terytorialnego;

Przedkładana regulacja nie nakłada ani na jednostki samorządu terytorialnego ani na budżet państwa dodatkowych zobowiązań finansowych, jednakże dodatkowe możliwości rozwoju gospodarczego i aktywizacji lokalnych społeczności może przyczynić się do wzrostu gospodarczego i zwiększenia przychodów do budżetu państwa z tytułu nowych inwestycji;

- 4) prawne – wejście w życie projektowanej regulacji nie wprowadza nowych obowiązków prawnych w zakresie koncesji.

W art. 12 projektu wskazano, że ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 r. , co odbiega od terminów wskazanych w § 1 ust. 1 uchwały Rady Ministrów Nr 20 z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205). Powyższe odstępianie od ww. terminów nastąpiło zgodnie z § 1 ust. 2 przedmiotowej uchwały. Należy bowiem zauważyć, iż termin wejścia w życie projektowanych przepisów umożliwi przeprowadzenie przez Prezesa URE zaplanowanych w 2017 r. aukcji wg znowelizowanych przepisów.

Projekt z chwilą przekazania do uzgodnień międzyresortowych zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 o działalności lobbingsowej w procesie stosowania prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn.zm.).

Projekt nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a tym samym nie wymaga notyfikowania Komisji Europejskiej, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.